

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ
& ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ
Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΚΡΗΤΗΣ
(ΠΕ.Κ.Ε.Σ. ΚΡΗΤΗΣ)

Ταχ. Δ/ση: Ρολέν 4
Ταχ. Κώδικας: 713 05 ΗΡΑΚΛΕΙΟ
Πληροφορίες: Βασιλεία Καλοκύρη
Τηλ.: 2810 24 64 00 -
2810 24 68 60
κιν.: 697 99 30 724
E-mail: pekeskritis@sch.gr
E-mail προσωπ.: kalokyri@sch.gr

Ηράκλειο, 5-3-2019
Αρ. Πρωτ.: Φ.2 / 452

ΠΡΟΣ:

- Διευθύνσεις και Εκπαιδευτικούς Σχολείων Δ.Ε. Ηρακλείου και Ρεθύμνου παιδαγωγικής ευθύνης της ΣΕΕ ΠΕ02 Β. Καλοκύρη
- Διευθύνσεις και Φιλολόγους Σχολείων Δ.Ε. Ηρακλείου επιστημονικής αρμοδιότητας Φιλολόγων της ΣΕΕ ΠΕ02 Β. Καλοκύρη

(*ενημέρωση διαμέσου των Δ/νσεων των Σχολείων*)

- Σχολεία Δ/θμιας Εκπ/σης Ηρακλείου

ΚΟΙΝ:

1. ΠΔΕ Κρήτης
2. Δ/ση Δ/θμιας Εκπ/σης Ηρακλείου
3. Δ/ση Δ/θμιας Εκπ/σης Ρεθύμνου

Θέμα: «Οι εκπαιδευτικοί και το σχολείο ως φορέας πολιτισμού: Τρόποι πρόληψης και αντιμετώπισης του σχολικού εκφοβισμού και ειδικότερα του ηλεκτρονικού εκφοβισμού.» Προτάσεις της ΣΕΕ Β. Καλοκύρη.

Σχετ.:

- ΥΠΠΕΘ, Αρ. Πρωτ.: 32128/ΓΔ4/28-2-19. «Πανελλήνια Σχολική Ημέρα κατά της Βίας στο Σχολείο»
- ΠΕΚΕΣ, Αρ. Πρωτ.: Φ.2/296/13-2-19 Εκπαιδευτική Εσπερίδα. «*Ηλεκτρονικός εκφοβισμός: Πρόληψη και αντιμετώπιση. Πρόκληση του καιρού μας για σχολείο και γονείς...*» Τρίτη 19 Φεβρουαρίου 2019, αίθουσα Πολύκεντρο του Δήμου Ηρακλείου. Διοργάνωση : 4^ο ΓΕΛ Ηρακλείου - 4^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου- 2^ο ΓΕΛ Ηρακλείου-2^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου -7^ο ΓΕΛ Ηρακλείου-8^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου-Γυμνάσιο Προφήτη Ηλία-Πειραματικό ΓΕΛ Ηρακλείου-Συντονίστρια Εκπ/κού Έργου παιδαγωγικής ευθύνης (Διασχολικό Δίκτυο Παιδαγωγικής Συνεργασίας των σχολείων Ηρακλείου παιδαγωγικής ευθύνης της Συντονίστριας Εκπ/κού Έργου Λιάνας Καλοκύρη), σε συνεργασία με Δ.Σ. Συλλόγων Γονέων.

Στο πλαίσιο των στόχων υποστήριξης του εκπαιδευτικού έργου (ΠΕΚΕΣ, Πράξη1/9-1-19), και μάλιστα σε θέματα εκφοβισμού που απασχολούν τη σχολική πραγματικότητα, στη συνέχεια επιμορφωτικών δράσεων σε σχολεία και της σχετικής Εσπερίδας που διοργανώσαμε με το Διασχολικό Δίκτυο Παιδαγωγικής Συνεργασίας

των σχολείων Ηρακλείου παιδαγωγικής ευθύνης μου και της εγκυκλίου του ΥΠΠΕΘ (βλ. Σχετ.) για δράσεις που αφορούν στην **Πανελλήνια Ημέρα κατά της σχολικής βίας (6^{ης} Μαρτίου)**, σας αποστέλλω **συνημμένη παρουσίαση με θέμα**

**«Οι εκπαιδευτικοί και το σχολείο ως φορέας πολιτισμού:
Τρόποι πρόληψης και αντιμετώπισης του ηλεκτρονικού εκφοβισμού.
Εισήγηση με προτάσεις της ΣΕΕ Β. Καλοκύρη »**

Το υλικό παρουσιάστηκε στην εισήγησή μου προς εκπαιδευτικούς και γονείς, στην Εσπερίδα *«Ηλεκτρονικός εκφοβισμός: Πρόληψη και αντιμετώπιση. Πρόκληση του καιρού μας για σχολείο και γονείς...»*, την Τρίτη 19 Φεβρουαρίου 2019, αίθουσα Πολύκεντρο του Δήμου Ηρακλείου. (βλ. Σχετ.)

Οι τρόποι αντιμετώπισης αφορούν και γενικότερα στην αντιμετώπιση του **σχολικού εκφοβισμού** και εστιάζουν στην ειδικότερη πτυχή εκφοβισμού, στον **ηλεκτρονικό εκφοβισμό**, που έχει την ιδιαιτερότητα να «εκδηλώνεται» σε κάθε χρόνο και τόπο (σπίτι, ώρες εκτός σχολείου...), να «στιγματίζει» και να διαδίδεται με όση ταχύτητα και εύρος επιτρέπουν τα ηλεκτρονικά μέσα, να «προφυλάσσει» περισσότερο την «ανωνυμία» του δράστη (ενώ βεβαίως είναι δυνατή η αποκάλυψή του), προκαλώντας σοβαρές ψυχολογικές και άλλες συνέπειες στους μαθητές/στις μαθήτριες που τον υφίστανται, και γενικότερα στο σχολείο και την οικογένεια.

Οι τρόποι πρόληψης και αντιμετώπισης που αναφέρονται παρουσίαση μπορούν να αξιοποιηθούν **στο πλαίσιο των δράσεων της ημέρας-αφιερώματος κατά του σχολικού εκφοβισμού** (στην εβδομάδα 4-8 Μαρτίου, βλ. σχετ. εγκύκλιο του ΥΠΠΕΘ), αλλά και να αποτελέσουν **αφόρμηση για συστηματικό σχεδιασμό και υλοποίηση ετήσιου σχεδίου δράσης (προγράμματος) στο σχολείο** σχετικά με τον σχολικό και ειδικότερα τον ηλεκτρονικό εκφοβισμό. Η **συστηματική, πολύπλευρη πρόληψη και αντιμετώπιση στο πλαίσιο σχεδίου δράσης/προγράμματος ετήσιου/μεγάλης διάρκειας** είναι απαραίτητη για αποτελεσματική παρέμβαση εκ μέρους του **σχολείου και των εκπαιδευτικών, στο πνεύμα του ρόλου τους ως φορέα πολιτισμού.**

Με τιμή,
Η Συντονίστρια Εκπαιδευτικού έργου
κλάδου ΠΕ02 Φιλολόγων-Παιδαγωγικής Ευθύνης

Βασιλεία (Λιάνα) Καλοκύρη

Βλ. στην επόμενη σελίδα την παρουσίαση με θέμα: Εισήγηση με προτάσεις της ΣΕΕ ΠΕ02 Β. Καλοκύρη. *«Οι εκπαιδευτικοί και το σχολείο ως φορέας πολιτισμού: Τρόποι πρόληψης και αντιμετώπισης του ηλεκτρονικού εκφοβισμού.»*

Εσωτερική διανομή: 1.Οργανωτική Συντονίστρια ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης

**«ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
ΩΣ ΦΟΡΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ:
ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ.»**
Εισήγηση με Προτάσεις της ΣΕΕ ΠΕ02 Β.
Καλοκύρη

στην Εκπαιδευτική Εσπερίδα
ενημέρωσης, επικοινωνίας και συνεργασίας
«Ηλεκτρονικός εκφοβισμός: Πρόληψη και αντιμετώπιση.
Πρόκληση του καιρού μας για σχολείο και γονείς...»

Τρίτη 19 Φεβρουαρίου 2019, αίθουσα Πολύκεντρο του Δήμου Ηρακλείου, προσέλευση ώρα 7.00 (έναρξη 7.30')

**ΒΑΣΙΛΕΙΑ (ΛΙΑΝΑ) ΚΑΛΟΚΥΡΗ. ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΡΓΟΥ – ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ, ΠΕ.Κ.Ε.Σ.- Π.Δ.Ε. ΚΡΗΤΗΣ**

Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου φέτος... 5-2-2019

Πανευρωπαϊκό Δίκτυο Εθνικών Κέντρων Ενημέρωσης και Επαγρύπνησης INSAFE
(<https://www.betterinternetforkids.eu>)

Την ευθύνη οργάνωσης στη χώρα μας έχει το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου
SaferInternet4Kids (www.saferinternet4kids.gr)

Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (Αρ. Πρωτ.
Φ15/188342/Δ2-16/10/2018 <https://saferinternet4kids.gr/nea/aigida-sid-2019/>)

SAVE the DATE
Safer Internet Day
2019 | Tuesday
5 February
www.saferinternetday.org

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας,
Έρευνας και Θρησκευμάτων

διαδικτυακός εκφοβισμός (cyberbullying): τι σημαίνει;;;

Ο όρος **διαδικτυακός εκφοβισμός (cyberbullying)** αφορά τη χρήση του Διαδικτύου, των κινητών τηλεφώνων και άλλων ψηφιακών τεχνολογιών προκειμένου να εκφρασθεί εσκεμμένη, επαναλαμβανόμενη και εχθρική συμπεριφορά απέναντι σε ένα πρόσωπο ή σε μία ομάδα προσώπων, με σκοπό την πρόκληση συναισθηματικής και ψυχολογικής βλάβης.

πηγή:

ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ. ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΟΡΕΑΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

- ❑ Γνώσεις ναι, αλλά και Αξίες, διάπλαση, αναζήτηση ενός καλύτερου κόσμου μαζί με τη νέα γενιά
- ❑ Ανίχνευση αξιών που μπορούν να στηρίξουν έναν πολιτισμό σύγχρονο με βάσεις ανθρωπιστικές και ανθρωποκεντρικές
- ❑ ΑΓΩΝΑΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΣ → ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΣ

Πρόληψη και αντιμετώπιση διαδικτυακού εκφοβισμού: Συστηματικός στόχος σχολείου

□ Στον ετήσιο Προγραμματισμό: **Ετήσιο «Σχέδιο Δράσης» ως κεντρικός στόχος της σχολικής χρονιάς...**

- **Σχεδιασμός δράσεων από κοινού οι ειδικότητες. Ο πολιτισμός είναι θέμα όλων...**
- ❖ **Σχεδιασμός – υλοποίηση – ενδιάμεση εκτίμηση πορείας στη διάρκεια του σχολ. έτους- αναπροσαρμογή δράσεων/σχεδίου - αναστοχασμός/ανατροφοδότηση → κατάλληλη συνέχεια**
- ❖ **...αλλά δυνατότητα έναρξης ακόμη και στην πορεία της χρονιάς, εφόσον διαπιστώνονται τέτοιες «εκπαιδευτικές ανάγκες».**

ΜΟΡΦΕΣ ΔΡΑΣΕΩΝ

1. «Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις» από τους εκπαιδευτικούς στο πλαίσιο των μαθημάτων, με αφορμή την ύλη ή .... την πραγματικότητα (περιστατικά εντός ή εκτός σχολείου).

■ «απώλεια μαθήματος» (;)

vs.

διαμόρφωση κλίματος μαθησιακού και παιδαγωγικού –αφετηρία για πρόκληση ενδιαφέροντος μαθητών

■ Η παρέμβαση /παρέκβαση από την ύλη = ο ασφαλής τρόπος για αναμόρφωση κλίματος στην τάξη και πρόκληση ενδιαφέροντος

Πώς;

- **α. Με συζήτηση στην τάξη** [προετοιμασία Εκπαιδευτικού-γνώσεις για θέμα από κατάλληλες πηγές, βοήθεια από φορείς εκπ/σης]
- (βλ. παρακάτω πηγές υλικού για εκπαιδευτικούς)

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://esafety.gov.au/education-resources/classroom-resources/tagged/language-options/greek>. The page features a large 'Tagged' title and a navigation menu with options: Home, Watch the film, Character reflections, Language options, and Teaching resources. Below the menu, the text reads 'Tagged - ελληνικά (Greek) subtitles'. A video player is embedded on the page, showing a scene from the film 'Tagged' where two young women are looking at a smartphone. The video player includes a play button, a progress bar at 18:33, and icons for volume, full screen, and share. To the right of the video player, the title 'Tagged' is followed by a description: 'When a group of high-school friends post a rumour about a rival it sparks a chain reaction that leaves no one untouched. Cyberbullying, sexting, filmed fights and police action ensue – will these friends avoid being tagged forever?'.

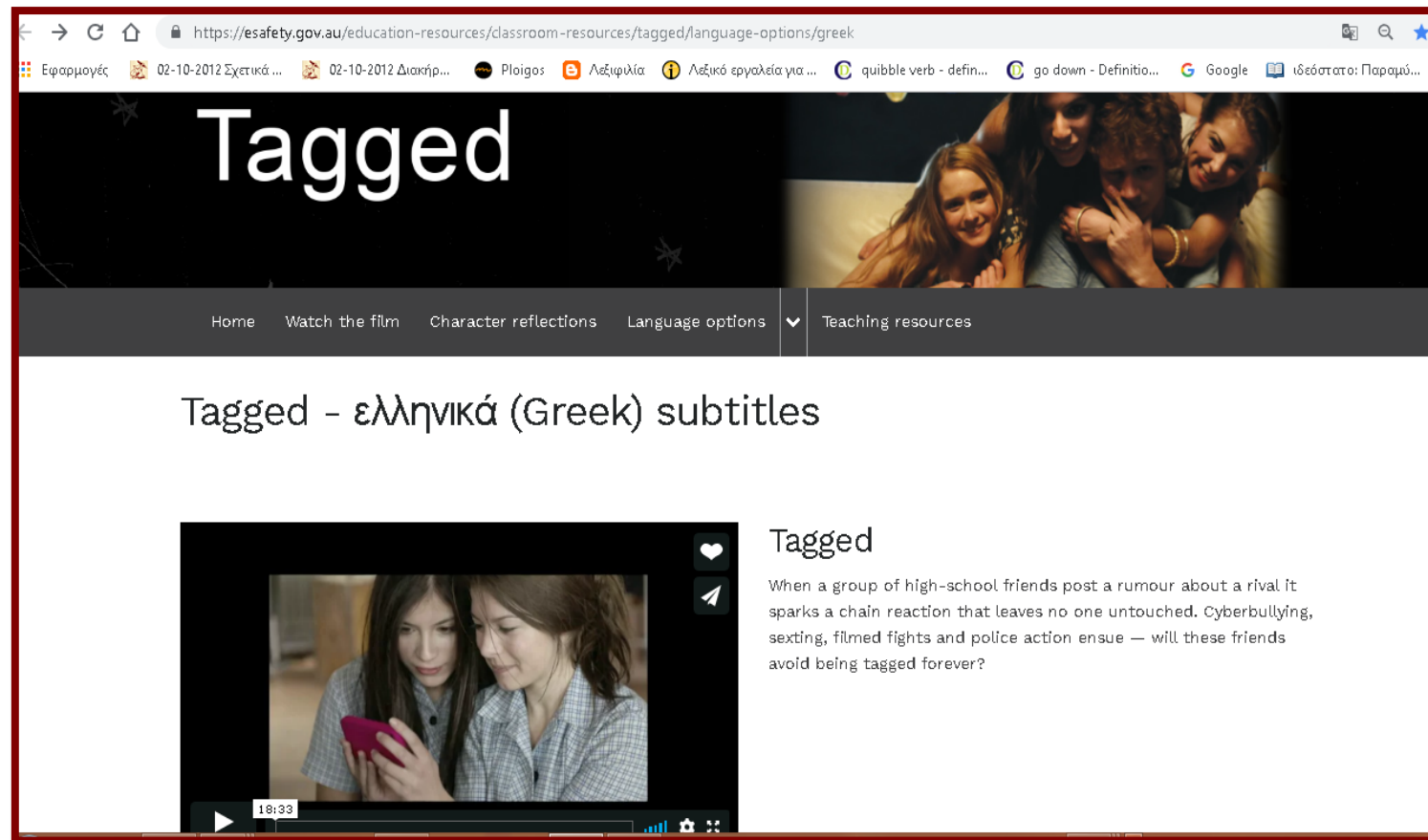
Πώς;

β. Με ταινίες, κατάλληλες εκπαιδευτικές, μικρής διάρκειας [ή αποσπάσματα ταινίας τέχνης], που δίνουν αφορμή για πολυπρισματική προσέγγιση. Ερωτήσεις για συναισθήματα, πρώτες σκέψεις, εκπλήξεις, κ.ά., πέρασμα σε συζήτηση για «παρατηρητές», ενεργητική στάση μας, προσπάθεια «μετασχηματισμού στερεοτύπων»

<https://esafety.gov.au/education-resources/classroom-resources/tagged/language-options/greek>

Δυνατότητες αξιοποίησης της εκπαιδευτικής ταινίας στην τάξη ενδεικτικά παραδείγματα

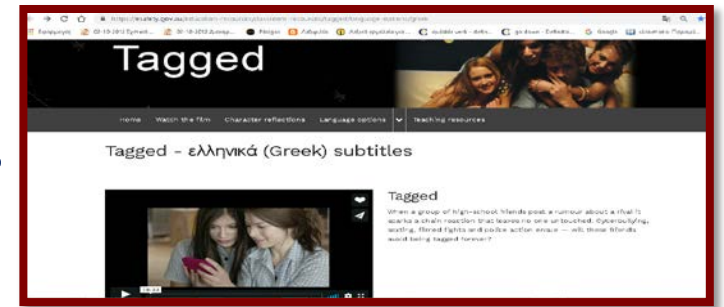
- Ομάδες εργασίας με φύλλα εργασίας και στη συνέχεια
- παρουσίαση απαντήσεων κάθε ομάδας
- και συζήτηση στην ολομέλεια

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://esafety.gov.au/education-resources/classroom-resources/tagged/language-options/greek>. The page title is "Tagged" and the subtitle is "Tagged - ελληνικά (Greek) subtitles". The video player shows a scene from the film with two young women looking at a pink smartphone. The video title is "Tagged" and the description reads: "When a group of high-school friends post a rumour about a rival it sparks a chain reaction that leaves no one untouched. Cyberbullying, sexting, filmed fights and police action ensue — will these friends avoid being tagged forever?". The video player has a progress bar at 18:33.

Α' φύλλο εργασίας

Δώστε ένα όνομα στην ομάδα σας.....

Θέμα: The Bystander. Ο παρατηρητής/ αυτός που στέκεται δίπλα χωρίς να αντιδρά.

«Αυτό που χρειάζεται για τον θρίαμβο του κακού είναι να μην κάνουν τίποτα οι καλοί άνθρωποι»

Αυτό λέγεται συχνά από ανθρώπους που σχολιάζουν συγκρούσεις και καταπατήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που συμβαίνουν σε όλο τον κόσμο ή λέγεται σε περιόδους κοινωνικής αναταραχής όπως για τα κοινωνικά δικαιώματα των γυναικών κ.ά.

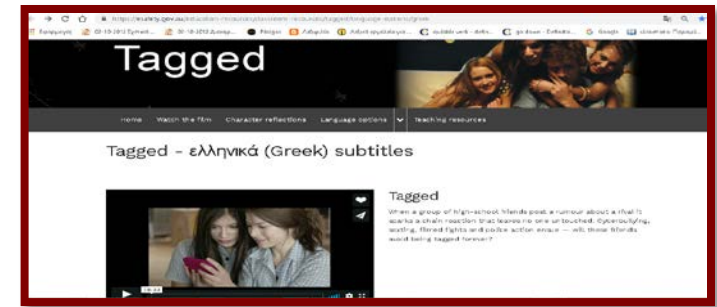
Η έννοια του κακού εδώ ας πούμε πως γενικά αναφέρεται σε αρνητικές προθέσεις και πράξεις που βλάπτουν τους άλλους. Όταν ένας άνθρωπος ή ομάδα ανθρώπων δρουν με αυτόν τον τρόπο, η ιστορία δείχνει πως συνήθως θα συνεχίσουν μέχρι να τους σταματήσουν.

Συζητήστε στην ομάδα σας (και κρατήστε σημειώσεις για να μιλήσετε στην τάξη):

Γιατί οι «καλοί άνθρωποι» μερικές φορές δεν κάνουν τίποτα;

Τι χρειάζεται για να κάνει κάτι τελικά ένας «καλός άνθρωπος»;

Συνέχεια στο φύλλο α' για το θέμα της στάσης των παρατηρητών

Με μια άλλη, παρόμοια ματιά, «Δεν υπάρχει βασίλισσα χωρίς τους υπηκόους της» Στην τάξη και στην παρέα ισχύουν τα ίδια για το πιο «δυναμικό» άτομο της ομάδας, αυτό που μπορεί και επηρεάζει τους άλλους. Αυτό το άτομο μπορεί να απολαμβάνει την υποστήριξη της ομάδας, γιατί αρέσει, κάνει αστεία ή δείχνει να νοιάζεται για την ομάδα. Ωστόσο, μερικές φορές η αλήθεια είναι ότι τα άλλα άτομα της ομάδας νιώθουν φόβο απόρριψης. Το άτομο που εκφοβίζει κάνει τους άλλους να φοβούνται τις αρνητικές κοινωνικές συνέπειες που θα έχουν όταν τον/την δυσαρεστήσουν...

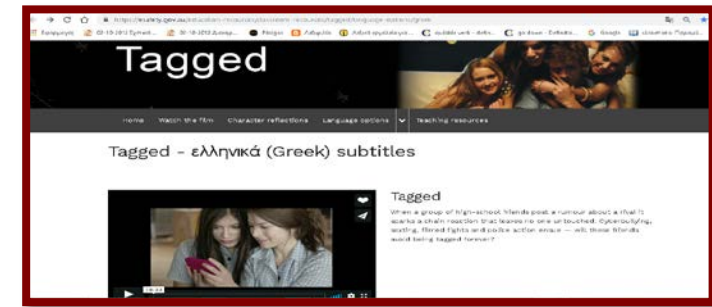
Συζητήστε στην ομάδα σας (και κρατήστε σημειώσεις για να μιλήσετε στην τάξη):

Παρά το ότι ισχύουν αυτά, ο εκφοβιστής είναι αυτός που πρέπει να κατηγορηθεί; Ή τα πρόσωπα που του δίνουν τη δύναμη;

Στην απάντησή σας σκεφτείτε τα θέματα της δύναμης αλλά και των σχέσεων στην ομάδα. Μπορείτε να λάβετε υπόψη και τα πρόσωπα της ταινίας στην απάντησή σας.

Β' φύλλο εργασίας
Δώστε ένα όνομα στην ομάδα
σας.....

Θέμα: κίνητρα και υπευθυνότητα

Είστε ένας διάσημος/μια διάσημη συγγραφέας εκπομπών τηλεόρασης, γνωστός/ή για σύγχρονα δραματικά έργα με μεγάλο αριθμό χαρακτήρων.

Προκειμένου να δημιουργείτε τόσο ρεαλιστικούς χαρακτήρες, μέρος της μεθόδου σας είναι , πριν να γράψετε την ιστορία σας , να φροντίζετε να προσδίδετε σε κάθε χαρακτήρα ένα ισχυρό «κίνητρο» συμπεριφοράς. Αυτά τα κίνητρα μπορεί να μην είναι πάντα απλά κι ευχάριστα, αλλά εσείς ξέρετε ότι οι αληθινοί άνθρωποι έχουν συγκρουόμενα κίνητρα και ότι ανακαλύπτοντάς τα κάνετε τους χαρακτήρες σας πιο αληθοφανείς και επιτυχημένους. Ως συγγραφέας προσπαθείτε να ανακαλύψετε την αλήθεια πίσω από τις πράξεις, όχι να τις κρίνετε.

1. Σκεφτείτε τους χαρακτήρες στην ταινία Tagged σαν να τους δημιουργούσατε για ένα τηλεοπτικό δραματικό έργο. Ποια κίνητρα θα δημιουργούσατε για καθεμία από τις ακόλουθες πράξεις; Τι συναισθήματα θα γράφατε ότι ταιριάζουν με αυτές;

Π.χ. 1. Ο Τζάκ όταν «προωθεί» τις ιδιωτικές φωτογραφίες της Κέητ. [κ.ά.]

Γ.

Δώστε ένα όνομα στην ομάδα σας.....

Θέμα: Ηλεκτρονικός εκφοβισμός: Πρόληψη και αντιμετώπιση.
Πρόκληση του καιρού μας για σχολείο και γονείς...

Τι προτείνετε ως μαθητές/μαθήτριες για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του διαδικτυακού εκφοβισμού στο σχολείο σας;

ΑΛΛΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟΡΡΙΠΤΙΚΗΣ ΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ

- 1. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ** για όλο το σχολείο – προϊόν σύνθεσης του 15μελούς με βάση τις προτάσεις των τμημάτων (με συντονιστές το 5μελές κάθε τμήματος) -- Παράλληλη εμπέδωση δημοκρατικών διαδικασιών («κοινό καλό» vs. ατομισμός, βλάβη συμμαθητών - διαδικτυακός εκφοβισμός)
- 2. Αξιοποίηση πλαισίου: ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ**, Δημιουργικών εργασιών, σχολικής εφημερίδας, προγραμμάτων (σχολικών δραστηριοτήτων, Erasmus κ.ά.)
- 3. ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΜΕΛΟΥΣ και ΠΕΝΤΑΜΕΛΩΝ** στη στήριξη δράσεων/ανάληψη πρωτοβουλιών προς σύλλογο και μαθητές/τριες.
- 4. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ** (ανώνυμο) σε μαθητές σχετικά με τα βιώματα και τη στάση τους στο ζήτημα του διαδικτυακού εκφοβισμού.
- 5. Εκδήλωση ενδοσχολική – αξιοποίηση έρευνας με ερωτηματολόγιο προς μαθητές – διαμόρφωση εκπαιδευτικού συμβολαίου σε θέματα συμπεριφοράς σχετικά με τον διαδικτυακό εκφοβισμό (ή αναμόρφωση ή επαναδέσμευση στην τήρησή του)**
- 6. Δημιουργία αφίσας, ζωγραφικής/εικαστικών, κειμένων σχετικών με το θέμα**

Συνέχεια: ΑΛΛΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟΡΡΙΠΤΙΚΗΣ ΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ

7. Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των μαθητών στο σχολείο από ειδικούς και εκπαιδευτικούς φορείς (ΕΚΑΔ-SafeLine, Δνση Δίωξης ηλ. εγκλήμ.. ΚΕΣΥ, Σύμβουλο παιδαγωγικής ευθύνης κ.ά.)
8. Διασχολική συνεργασία (παράλληλες δράσεις – συναντήσεις)
9. Πρωτοβουλίες εκπαιδευτικών –προτάσεις στον Σύλλογο, επιδίωξη ουσιαστικών σχέσεων με μαθητές. «Ενδιαφέρομαι και το δείχνω» συστηματικά, καθημερινά, με χαμόγελο και διαμόρφωση εμπιστοσύνης στα παιδιά.
10. Συνεργασία με γονείς! Στο σχέδιο δράσης προβλέπονται συστηματικές και συγκεκριμένες ενέργειες για αλληλο-υποστήριξη και επικοινωνία με γνώμονα το καλό των παιδιών...

Μια επισήμανση!

Τα προαναφερθέντα δεν λειτουργούν αποτελεσματικά μεμονωμένα ή περιστασιακά!!!

Χρειάζεται ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΛΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ Ή «ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ» ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ!...

Πείθουμε τους μαθητές και τις μαθήτριες (ως εφήβους...) όταν είμαστε αληθινά αφοσιωμένοι σε έναν σκοπό και γνήσιοι στο ενδιαφέρον μας για αυτούς!...

Κι ακόμη ας έχουμε υπόψη ότι...

«Περιστατικά» στο σχολείο ή σε σχέση με τους μαθητές μας και εκτός σχολείου μπορούν να συμβούν ακόμη κι αν «δουλεύουμε» ετήσιο ή άλλο συστηματικό πρόγραμμα.

Ο χαρακτήρας των εφήβων διαπλάθεται, ούτε οι ενήλικοι πάντα συμπεριφέρονται σωστά.... Ας μην απογοητευόμαστε.... Ανασυντάσσουμε δυνάμεις και σχέδιο και προχωράμε...

Πιο στοχευμένες δράσεις, σε περιστατικά....

---

1. Συζήτηση μαθητών που εμπλέκονται με Δ/ντή ή και Εκπαιδευτικό/κούς που γνωρίζουν το ζήτημα
2. Υιοθέτηση συστήματος «Καθηγητή-Συμβούλου»: Στοχευμένη ανάληψη ενός παιδιού δράστη ή στόχου του διαδικτυακού εκφοβισμού από Καθηγητή/τρια-Σύμβουλο, για καθημερινή συνομιλία και διαμόρφωση σχέσης εμπιστοσύνης. Σημαντικός ο ρόλος! «Υιοθεσία»-μέντορας όχι απλώς «καλή σχέση» περιστασιακής επικοινωνίας!!!
3. Σχέδιο συστηματικής προσπάθειας για αληθινή λήξη του περιστατικού, με άξονες α) δράστη/δράστες β) μαθητή/τρια -«στόχο» (ή μαθητές/τριες-στόχους) γ) συνεργασία με γονείς δ) συνεργασία-ενεργό δράση εκπαιδευτικών (π.χ. ανανέωση εκπ/κού συμβολαίου μέσα από συζήτηση στην τάξη κλπ)

Ενδεικτικά, μια μέθοδος («οργανωμένος τρόπος», «σχέδιο»)

Shared concern method

Μέθοδος κοινής έγνοιας

- ❑ Μετατρέπουμε την εκφοβιστική συμπεριφορά σε κοινή έγνοια, κοινή ανησυχία – ο δράστης «μέτοχος της έγνοιας» για το πρόβλημα του παιδιού-στόχου
- ❑ μη τιμωρητική μέθοδος, επικεντρωμένη στη **λύση**. Η έμφαση δίνεται στο να επιτευχθούν οι επιθυμητές αλλαγές στους εμπλεκόμενους, παρά να επιβληθούν κυρώσεις.
- ❑ οριοθέτηση: Πίεση υπό μορφή απειλών και τιμωριών είναι ασύμβατη με την προσέγγιση αυτή, που επιζητεί αβίαστη συνεργασία ....

Στόχος

- η ενδυνάμωση των μαθητών-στόχων
- και ο μετασχηματισμός σκέψης και συμπεριφοράς παιδιών που ασκούν εκφοβισμό.

Shared concern method

Μέθοδος κοινής έγνοιας

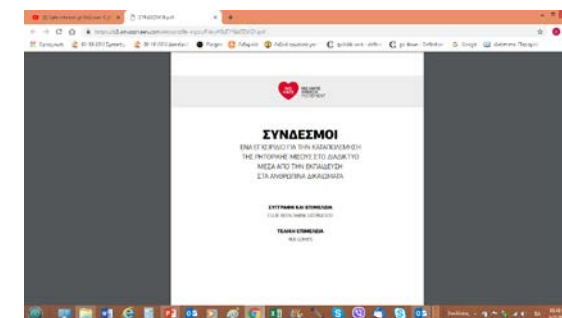
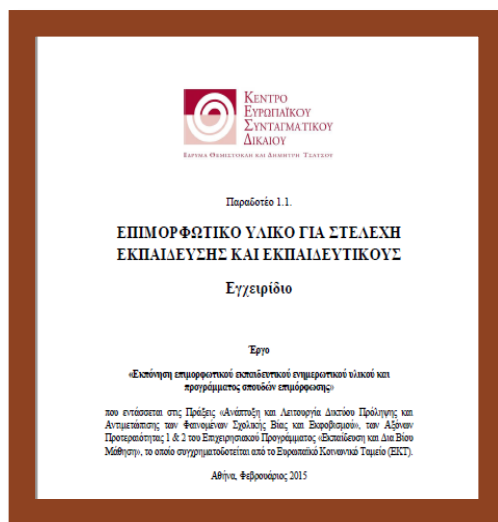
Το περίγραμμα...

- Ενημερώνεται ο δράστης- πρόξενος του προβλήματος σχετικά με τα συναισθήματα του παιδιού στόχου,
- ενθαρρύνεται να αναγνωρίσει τις συνέπειες των πράξεων του
- και προτείνονται τρόποι για να λυθεί το πρόβλημα.

Shared concern method Μέθοδος κοινής έγνοιας. τα στάδια...

1. Επιλέγονται περιπτώσεις όπου ομάδα μαθητών εμπλέκονται σε εκφοβισμό ενός μαθητή/μίας μαθήτριας, που εύλογα βρίσκεται σε δύσκολη συναισθηματική κατάσταση.
2. Συνέντευξη αρχικά με τον «αρχηγό» και μετά με ένα-ένα άτομο μέλος της ομάδας εκφοβισμού, χωρίς κατηγορία. Ο Εκπαιδευτικός/Διευθυντής «μοιράζεται την έγνοια για την κατάσταση του θύματος». Στόχος να πει ο κάθε «δράστης» τι θα κάνει για να βελτιώσει την κατάσταση.
3. Μια συνάντηση μερικές μέρες αργότερα για να διαπιστωθεί πρόοδος για κάθε «δράστη» ατομικά
4. Ακολουθεί συνάντηση του Εκπαιδευτικού με το παιδί «στόχο» και του προσφέρεται υποστήριξη. Μεταξύ άλλων γίνεται προσπάθεια να ανακύψει το ερώτημα μήπως το παιδί στόχος προκάλεσε με κάποιο τρόπο τον εκφοβισμό (Ορισμένες φορές ο εκφοβισμός προκαλείται).
5. Αφού διαπιστωθεί πρόοδος, γίνεται συνάντηση της ομάδας δραστών για να σχεδιαστεί πώς τελικά θα επιλυθεί το πρόβλημα όταν θα συναντηθούν σε επόμενη συνάντηση με τον Εκπαιδευτικό.
6. Τελική συνάντηση, παρόντες δράστες και «θύμα». Προσπάθεια για λύση κοινώς συμφωνημένη και δυνατόν να τηρηθεί.

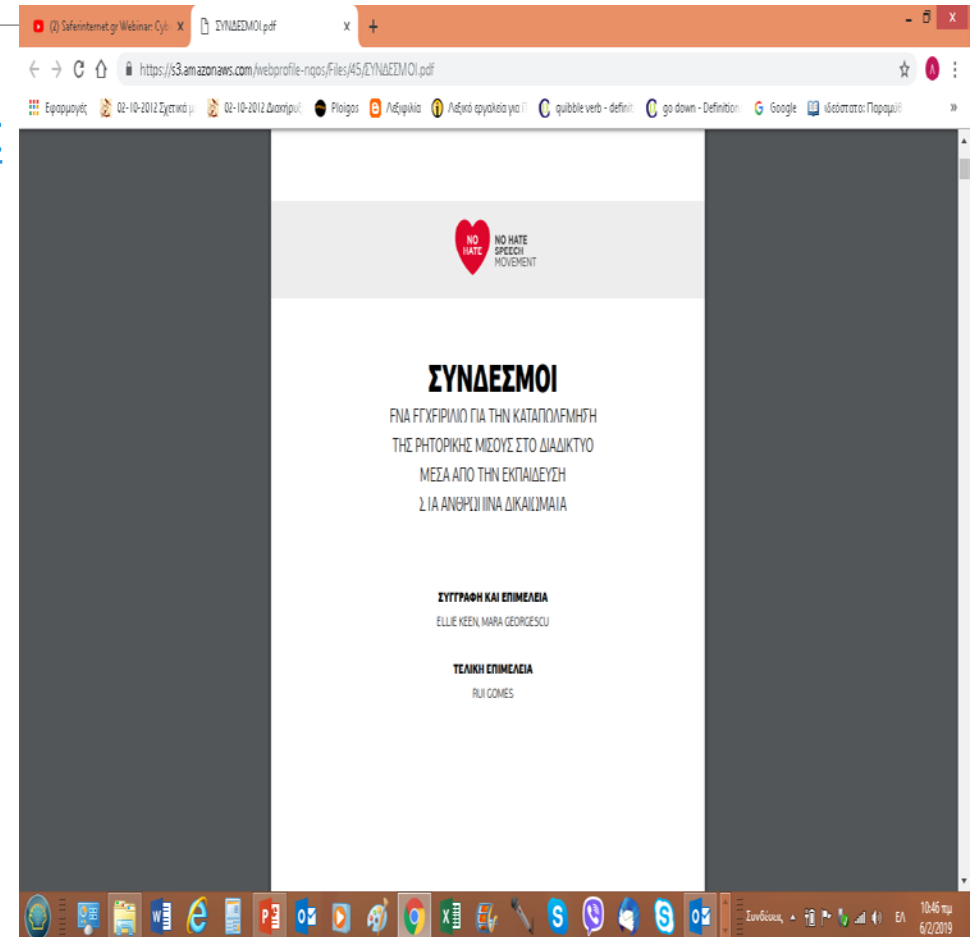
«Βοηθεί» στον αγώνα των εκπαιδευτικών: πολύ χρήσιμο ενημερωτικό και εκπαιδευτικό υλικό...

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

<https://s3.amazonaws.com/webprofile-ngos/Files/45/%CE%A3%CE%A5%CE%9D%CE%94%CE%95%CE%A3%CE%9C%CE%9F%CE%99.pdf>

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ Ένα Έγχειρίδιο για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο μέσα από την εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα συγγραφή και επιμέλεια ElliE KEEn, Mara GEorGEscu

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

**Νομοθετικός-Συμβουλευτικός Οδηγός
για το Cyberbullying**

safeLine.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΟΙΚΤΗ ΓΡΑΜΜΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ
ΓΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

<https://saferinternet4kids.gr/goneis/%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%BF%CE%B8%CE%B5%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82-%CF%83%CF%85%CE%BC%CE%B2%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82-%CE%BF%CE%B4%CE%B7%CE%B3%CF%8C%CF%82-%CE%B3/>

<https://www.epiteliki.minedu.gov.gr/?p=1095&lang=el>

ΥΛΙΚΟ ΣΧΟΛ ΒΙΑ ΚΑΙ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

Παραδοτέο 1.1.

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Εγχειρίδιο

Έργο

«Εκπόνηση επιμορφωτικού εκπαιδευτικού ενημερωτικού υλικού και προγράμματος σπουδών επιμόρφωσης»

που εντάσσεται στις Πράξεις «Ανάπτυξη και Λειτουργία Δικτύου Πρόληψης και Αντιμετώπισης των Φαινομένων Σχολικής Βίας και Εκφοβισμού», των Αξόνων Προτεραιότητας 1 & 2 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

Αθήνα, Φεβρουάριος 2015

Παραδοτέο 1.5.

Σχολικά πυλοτικά προγράμματα

Έργο

«Εκπόνηση επιμορφωτικού εκπαιδευτικού ενημερωτικού υλικού και προγράμματος σπουδών επιμόρφωσης» που εντάσσεται στις Πράξεις «Ανάπτυξη και Λειτουργία Δικτύου Πρόληψης και Αντιμετώπισης των Φαινομένων Σχολικής Βίας και Εκφοβισμού», των Αξόνων Προτεραιότητας 1 & 2 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

Αθήνα, Φεβρουάριος 2015

Το σχολείο και οι εκπαιδευτικοί ως φορέας πολιτισμού!...

Διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος μάθησης και πολιτισμού.

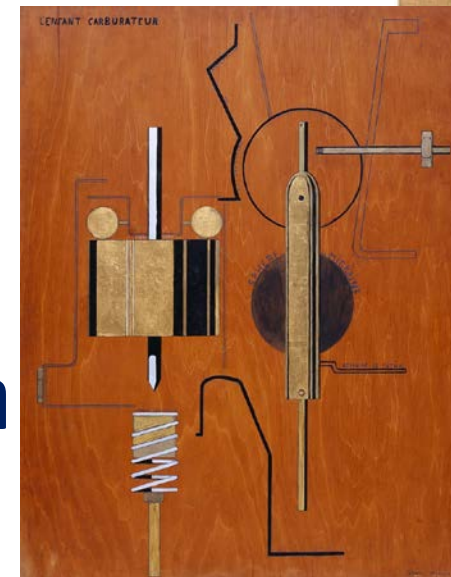
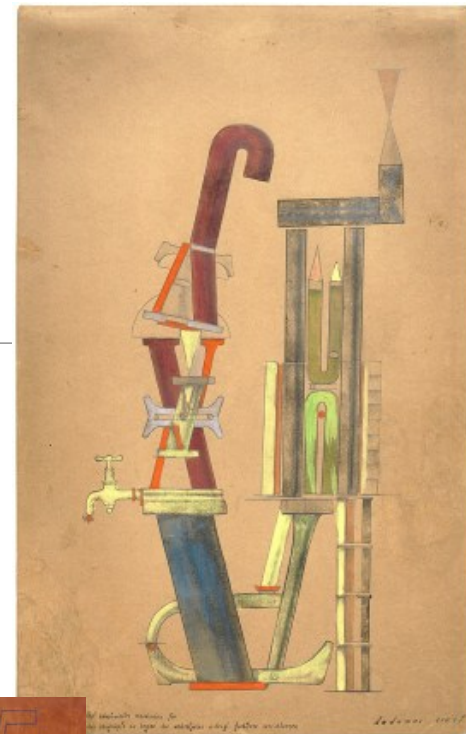
Στόχοι αξιών = πρωταγωνιστικοί...

Γνώση όχι τεχνοκρατικής νοοτροπίας αλλά ευρύτερα
ανθρωπιστικής...

Στόχοι πολιτισμικοί

Τέχνες – αξίες

Στάση εκπαιδευτικών – συμπεριφορά – εμφάνιση
ως πρότυπα αξιών...

**ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ
ΘΕΤΙΚΕΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ...**
Η τέχνη ως μέσο
ανατροπής
στερεοτύπων και
μετασημα-
τίζουσας
μάθησης.

Η πρόληψη και αντιμετώπιση... ζήτημα πολυπαραγοντικό όπως και η πρόκλησή του..

Κοινωνία (κρίση αξιών, κρίση οικονομική)...

Το σχολείο....

Οι εκπαιδευτικοί....

Οι μαθητές ....

Οι γονείς.....

Η σκυτάλη σε όλους μας...

Καλή έμπνευση και δημιουργική προσπάθεια...

**Ας προσπαθήσουμε να
βάλουμε τέλος στον
διαδικτυακό εκφοβισμό...**

Ηλεκτρονικός εκφοβισμός: Πρόληψη και αντιμετώπιση. *Πρόκληση του καιρού μας για σχολείο και γονείς...*

Τρίτη 19 Φεβρουαρίου 2019, αίθουσα Πολύκεντρο του Δήμου Ηρακλείου, ώρα 7.00
(έναρξη 7.30')

Διοργάνωση:

**4^ο ΓΕΛ Ηρακλείου - 4^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου- 2^ο ΓΕΛ Ηρακλείου-2^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου
-7^ο ΓΕΛ Ηρακλείου-8^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου-Γυμνάσιο Προφήτη Ηλία-Πειραματικό ΓΕΛ
Ηρακλείου-Συντονίστρια Εκπ/κού Έργου παιδαγωγικής ευθύνης**

**(Διασχολικό Δίκτυο Παιδαγωγικής Συνεργασίας των σχολείων Ηρακλείου
παιδαγωγικής ευθύνης της Συντονίστριας Εκπ/κού Έργου Λιάνας Καλοκύρη)**

Σε συνεργασία με Δ.Σ. Συλλόγων Γονέων

Απευθύνεται σε: εκπαιδευτικούς και γονείς αλλά και γενικότερα στην τοπική κοινωνία

Σκοπός της εκδήλωσης είναι πρόληψη και αντιμετώπιση του ηλεκτρονικού εκφοβισμού, μέσα από την ενημέρωση και συνεργασία σχολείων και γονέων, με την υποστήριξη φορέων της εκπαίδευσης και της κοινωνίας.

Ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας!

Καλές συνεργασίες!

Λιάνα Καλοκύρη

Πηγές

Freedom in discipline

Rigby, K. (2010). Bullying interventions in schools: Six basic methods. (See Chapter 9 ‘The Method of Shared Concern’): Camberwell, ACER. Republished (2012: Boston/Wiley (American edition)).

Rigby, K., & Griffiths, C. (2011). Addressing cases of bullying through the Method of Shared Concern. *School Psychology International*, 32, 345–357.

Rigby, K. (2011). *The Method of Shared Concern: a positive approach to bullying*. Camberwell, ACER

Shared Concern Method

<https://www.education.vic.gov.au/about/programs/bullystoppers/Pages/methodconcern.aspx>

<http://www.kenrigby.net/11e-Shared-Concern-Method-How-it-Works>.

πηγές

εκπαιδευτική ταινία, TAGGED. <https://esafety.gov.au/education-resources/classroom-resources/tagged/language-options/greek>

<https://www.epiteliki.minedu.gov.gr/?p=1095&lang=el>

ΥΛΙΚΟ ΣΧΟΛ ΒΙΑ ΚΑΙ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ